

ШЫҢ

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүп эгелээн.

№ 72 (15896)

1997 чылдың июль 17, четверг

Ат салган шагы 21.00. Саңар өртөзө 1000 рубль.

МОСКВА ЖЕ ЧОРУШКАН

КЫЗЫЛ. Тыва Республиканың Президентиниң Ш. Д. Ооржак ажил-хөреэнин айы-биле Москваже июль 15-те чорупкан. Ол анаа баргаш, Россия Федерациянык аңгы-аңгы аймакларыга, оң иштинге Сан-хөө яамызынга чугула актырыларын шийгерткээр. Оон аңгыда Тыва Республиканың экономикаында талам-биле болур ужуруг тускай улуг хураалды эрттиреринге киржир.

Ш. Д. Ооржак-биле калды Чазак Баштыңының бирги оралакчылары — сан-хөө сайыды Р. С. Баия, экономиканы сайыды В. М. Оюн олар база чорупкан. Президент бир талазында, болуңуң чаа оралакчыларын Россия Чазаның чамдык удурутузуларынга тамшытыртып, ажил-агым кылдып чораш, «кандыг эжикке кажан кирин болурун» айтып бээр согурутталыг болуңуң чорупкан. Оралакчы-президент А. А. Мельников, сан-хөө сайыдының оралакчысы М. К. Нурсат болгаш оон-ла өскерлер Москвада суракчылааны шааи хөвээр. Чазак Баштыңының оралакчысы, одаар чүүл болгаш энергия сайыды С. Б. Сараян.

Красноярск таварыш, Москваже чорупкан. Ол аңаа баргаш, республиканың чылы-дылга төптенирин септелгенин чорудар ашма-тогерикти болгаш өске-лаа чуулдары дугурдуруп, чуулгалар ужуруг болуңуң чорупкан. Оралакчы-президент А. А. Мельников, сан-хөө сайыдының оралакчысы М. К. Нурсат болгаш оон-ла өскерлер Москвада суракчылааны шааи хөвээр. Чазак Баштыңының оралакчысы, одаар чүүл болгаш энергия сайыды С. Б. Сараян.

Тыва Республиканың күрүне албанының четчететтинмээн күрүне албан-дужаалын четчетелээр конкурсту эрттирер дугайында Дүрүмнү бадылаар дугайында

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ ПРЕЗИДЕНТИНИҢ ЧАРЛЫЫ

«Россия Федерациязының четчететтинмээн күрүне албанының четчетелээр конкурсту эрттирер дугайында» Федералдык хоойлу. «Күрүне албанының дугайында» Тыва Республиканың Хоойлузуңга дүүштүр күрүне албанынга хамаатчыларын ден кирерин, Тыва Республиканың күрүне албан-хаакчыларының профессионалдык дегенликтерин бериңер согурула-биле доктаадыры бола:

1. Тыва Республиканың күрүне албанының күрүне албан-дужаалын четчетелээр талазы-биле конкурсту эрттирерин дугайында кирип келген Дүрүмнү бадылаар.

2. Күрүне албанының четчететтинмээн күрүне албан-дужаалын четчетелээр талазы-биле конкурсту эрттирерин дугайында кирип келген Дүрүмнү бадылаар.

3. Во Чарлык оңу албан асуу-биле парлаан хуңде келген Дүрүмнү бадылаар.

Тыва Республиканың Президентиниң Ш. ООРЖАК. 1997 чылдың июль 14. № 47. Кызыл хоорай.

Тыва Республиканың Президентиниң 1997 чылдың июль 14-те № 47 Чарлык-биле бадылаан.

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ КҮРҮНЕ АЛБАНЫҢ ЧЕТЧЕЛЕТТИНМЭЭН КҮРҮНЕ АЛБАН-ДУЖААЛЫН ЧЕТЧЕЛЕТТИНМЭЭН КОНКУРУЗУН ЭРТТИРЕР ДУГАЙЫНДА

ДУРҮМ

1. Күрүне эрге-чагыргазының органнарының азы олар-ның аппараттарының, Тыва Республиканың Конституция-зынга дүүштүр тургустунган күрүне эске-лаа органнарының (оон ийи) — күрүне органнары дээр) тургусканы Тыва Республиканың күрүне албанының (оон ийи) — күрүне албаны дээр) четчететтинмээн улуг, башкарыкчы, кол болгаш дээди күрүне албан-дужаалдары оларын эрге-хүлээгелерин күеүлдери-биле четчетелээриниң конкурсуу бола, Россия Федерациязының, Тыва Республиканың хамаатчылары күрүне албанынга боттарының арга-шынэңге болгаш профессионалдык белектеринге дүүштүр ден байдалдыг кирерин оларга ханылар.

Күрүне органнамың аппаратнын структуралында кордунган болгаш күрүне ажилдакчымынның өлөөзүн күрүне албан-дужаалын четчететтинмээн күрүне албан-дужаалы деп санаар.

Четчетелтинмээн күрүне албан-дужаалын четчетелээриниң конкурсуунга (оон ийи) — конкурс дээр) Россия Федерациязының 18 хардан күзү өвөс наамдыг, Россия Федерациязының болгаш (азы) Тыва Республиканың күрүне албаны билер, күрүнеиниң четчетелтинмээн албан-дужаалы өлөөрүнге эргежок чугула кылдыр федералдык хоойлулар-биле, Тыва Республиканың хоойлулары-биле болгаш Россия Федерациязының база Тыва Республиканың нормативтик өске-лаа эрге-хоойлу актылары-биле доктаалган негеделере дугур хамаатчылары (оон ийи) — хамаатчылар дээр) киржир эргелиг.

2. Күрүне албаныга бир-ле дугайында, азы катап кирин турар хамаатчыларга конкурсту күрүне органнага эрттирер. Улуг күрүне албан-дужаалын четчетелээриниң документтер конкурсуу азы башкарыкчы, кол, дээди күрүне албан-дужаалдарының конкурсуу-шылдага хевирлиг кылдыр ол конкурсту эрттирер.

(Уламчызы 2-ги арымда).

ДОКТААЛДЫ ХҮЛЭЭП АЛГАН

Россия Федерациязының гиямынның составы, репенен-нич адын согуруу берден-берден оңулуруг болгаш доду бизнестиниң тыва дыл кырынга 10 муң экзампляр де-тиражыг кылдыр 1998 чыл-да парлаар дугайында № 256 доктаалмы Тыва Республиканың Чазала 1997 чылдың июль 9-та хулээп алган. Ол коллектив тыва дыл кырынга доктаалмы редакция колдору тускай ном кылдыр парлаар талазы-биле редакция колле-

АГАРЫН СОЛУЗА

Домей аттарлыг черлер Тывада хөй. Азыраа ырак черлер-да ажырбас. Салгы-ымга таарымын домей аттарлыг Каз-Хемне мени дугурдуруп чорудар. Танымым киниге ужурамы бергеш: — Кайда чурттап тур силер? — деп айтырдым. — Каз-Хемде — деп билилдим. Ханын алдым. Та, Каз-Хем кокуунда, Каз-Хем суурда, та чоокку Каз-Хем чүе? Шаа мындыг чорукка хөй кижилер таварышканын билер мен. Ыңчангаш мээң хууда бодалым, бо черлер-нин адын согуруу чугула болуп турар. Каз-Хем суурун Хербите азы Кок-Тей деп аттарнын кайы-бирээни биле солуза чүд? Чоокку Каз-Хем Кызыл хоорайга хамаар-чур болганда ону Кызыл-а? азы 3 деп адаа кандыгы? — Бо талазы-биле эне-эрүүт, чоңум чүү дээр иогар? — Эзелес ТЕКИТТ. Кызыл хоорай, Чоокку Каз-Хем.

ЧАЙ — үнүштерниң чечектелишишкин, өзүлде үези

Арат шөлүндөн репортаж

КАРТОШКАЗЫ БЫЖАР ЧЕТКЕН, КАПУСТАЗЫ БОРБАКТАЛГАН

Чаатның Шанчыг-Ужунга чоруп орувуста, орукта кижиге хол көдүрүп «бадылаан» тур. Хос олукка олутруп алыр-дыр дишкеш, машина-выс доктаадылтывыс. Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар.

Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар. Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар.

ажыг черте чаттыла берген. Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар. Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар.

ниң хөвөн ажаап ап турар комбайнары-да сагышка киргизилер. Ол-бо талалары оңгар, а болу чалыгыш кыл-дынган болгаш сымтыг карто-фел салгынга чоргаш сар-галдыгып олар. Аратаан баштайгы чы-лымыста хол-будуус-даа арт-паан чоор. Күзелир касты-нып келдизис. Ам илдьик-тинде олурдурун-даа, ажаа-рын-даа механикастап алган бис — деп, Чечек хавааның дерин аржымынганга-биле чо-дуң, тракторуну ажилын кыл-манчыг хайгарып тура — Ийи Чааты арзанга сугатты-гыр чөдө кылалтас тарын кадымыс. Угужу багай өвөс. Солуңга мектал бижимиң деп чүчү-лаа кылбаан бис. Болуусу-ла ой поган, карто-фель, тараа тарып олар бо-дунуң араттар-дыр бис — деп, илдеп кадым. Болуңун дерин топ, агы-бүтү чарыгалдарым, орунда-ларын санап орат араттың шымың сөгөлөүн Доран-на өскерин кадымыс. Машина-техниканы ажиллаштырдым, урезинери ажаап калага-ларыңга, дооразыңды не-мелде күштүрнү холөзю-лүңге өвөсү өвөс ашма-тоге-рик үези билдиндир.

Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар. Чодураа суурга чели-рин каан көрүнерем. Хуу ажил-агымдыг Доугак Кара-оол дээр кижиге мен — деп, айтырбайн чыдырымста-ла, то кантар эр болду. Танымал чуулгалары-мыска Чодураага турган со-хоа тус-тус кооперативтерге чарылган соонда, анаа-ла хууаңда амалдыр берген кижиге болду. Шанчыг-Ужун-да кажээ, бажым тулуп ал-ган. Мал-магаамың остурун олар.

БОГГАРЫҢАР ЧЕДЕ, БЕРИҢЕР» — ДЭЭН

Топ соңгулда комиссиясында

Культура болгаш амдырлар

Культура болгаш амдырлар

САЙГАРЫҢ ЧУГААЛАШКАН

Тыва Республиканың Топ соңгулда комиссиязының июль 15-те болуп эрген ээл-чегин хураанын Кызыл хоорай чыгырызың соң-гучуларын оңдал данды-ларын организастарнын талазы-биле ажилын ду-гайында айтырыгын бир ду-гаарында чугаалашкан. Бо чугула ажилда кылдынган чүүлдерин демагелээш, чам-дык четкестери айтып, со-ңгучуларын шын дандымын тургузарда, моон сонгаар чу-ну кылларын дугуржуп ал-ган.

Топ соңгулда комиссиязының июль 15-те болуп эрген ээл-чегин хураанын Кызыл хоорай чыгырызың соң-гучуларын оңдал данды-ларын организастарнын талазы-биле ажилын ду-гайында айтырыгын бир ду-гаарында чугаалашкан. Бо чугула ажилда кылдынган чүүлдерин демагелээш, чам-дык четкестери айтып, со-ңгучуларын шын дандымын тургузарда, моон сонгаар чу-ну кылларын дугуржуп ал-ган.

Топ соңгулда комиссиязының июль 15-те болуп эрген ээл-чегин хураанын Кызыл хоорай чыгырызың соң-гучуларын оңдал данды-ларын организастарнын талазы-биле ажилын ду-гайында айтырыгын бир ду-гаарында чугаалашкан. Бо чугула ажилда кылдынган чүүлдерин демагелээш, чам-дык четкестери айтып, со-ңгучуларын шын дандымын тургузарда, моон сонгаар чу-ну кылларын дугуржуп ал-ган.

Топ соңгулда комиссиязының июль 15-те болуп эрген ээл-чегин хураанын Кызыл хоорай чыгырызың соң-гучуларын оңдал данды-ларын организастарнын талазы-биле ажилын ду-гайында айтырыгын бир ду-гаарында чугаалашкан. Бо чугула ажилда кылдынган чүүлдерин демагелээш, чам-дык четкестери айтып, со-ңгучуларын шын дандымын тургузарда, моон сонгаар чу-ну кылларын дугуржуп ал-ган.

АБТТАНЫПКАННАР

Буруңгу хүн, июль 15-те Тыва Республиканың ча-адынын талазы-биле ши-линдек компания Сайнт-Пе-тербург хоорайга июль 20-25-те эртер Россия чемпи-ондиге аттангышкан. Олар кимдерил? Олимпий оюна-рынын киржикчизи Елена Тутачикова, РФ-тин ши-линдек компаниянын кижиге-рини Галина Тонтоева, Игорь Чамзо, РФ-тин аныктарын

Буруңгу хүн, июль 15-те Тыва Республиканың ча-адынын талазы-биле ши-линдек компания Сайнт-Пе-тербург хоорайга июль 20-25-те эртер Россия чемпи-ондиге аттангышкан. Олар кимдерил? Олимпий оюна-рынын киржикчизи Елена Тутачикова, РФ-тин ши-линдек компаниянын кижиге-рини Галина Тонтоева, Игорь Чамзо, РФ-тин аныктарын

Буруңгу хүн, июль 15-те Тыва Республиканың ча-адынын талазы-биле ши-линдек компания Сайнт-Пе-тербург хоорайга июль 20-25-те эртер Россия чемпи-ондиге аттангышкан. Олар кимдерил? Олимпий оюна-рынын киржикчизи Елена Тутачикова, РФ-тин ши-линдек компаниянын кижиге-рини Галина Тонтоева, Игорь Чамзо, РФ-тин аныктарын

Буруңгу хүн, июль 15-те Тыва Республиканың ча-адынын талазы-биле ши-линдек компания Сайнт-Пе-тербург хоорайга июль 20-25-те эртер Россия чемпи-ондиге аттангышкан. Олар кимдерил? Олимпий оюна-рынын киржикчизи Елена Тутачикова, РФ-тин ши-линдек компаниянын кижиге-рини Галина Тонтоева, Игорь Чамзо, РФ-тин аныктарын

АГАРЫН СОЛУЗА

Домей аттарлыг черлер Тывада хөй. Азыраа ырак черлер-да ажырбас. Салгы-ымга таарымын домей аттарлыг Каз-Хемне мени дугурдуруп чорудар. Танымым киниге ужурамы бергеш: — Кайда чурттап тур силер? — деп айтырдым. — Каз-Хемде — деп билилдим. Ханын алдым. Та, Каз-Хем кокуунда, Каз-Хем суурда, та чоокку Каз-Хем чүе? Шаа мындыг чорукка хөй кижилер таварышканын билер мен. Ыңчангаш мээң хууда бодалым, бо черлер-нин адын согуруу чугула болуп турар. Каз-Хем суурун Хербите азы Кок-Тей деп аттарнын кайы-бирээни биле солуза чүд? Чоокку Каз-Хем Кызыл хоорайга хамаар-чур болганда ону Кызыл-а? азы 3 деп адаа кандыгы? — Бо талазы-биле эне-эрүүт, чоңум чүү дээр иогар? — Эзелес ТЕКИТТ. Кызыл хоорай, Чоокку Каз-Хем.

АГАРЫН СОЛУЗА

Домей аттарлыг черлер Тывада хөй. Азыраа ырак черлер-да ажырбас. Салгы-ымга таарымын домей аттарлыг Каз-Хемне мени дугурдуруп чорудар. Танымым киниге ужурамы бергеш: — Кайда чурттап тур силер? — деп айтырдым. — Каз-Хемде — деп билилдим. Ханын алдым. Та, Каз-Хем кокуунда, Каз-Хем суурда, та чоокку Каз-Хем чүе? Шаа мындыг чорукка хөй кижилер таварышканын билер мен. Ыңчангаш мээң хууда бодалым, бо черлер-нин адын согуруу чугула болуп турар. Каз-Хем суурун Хербите азы Кок-Тей деп аттарнын кайы-бирээни биле солуза чүд? Чоокку Каз-Хем Кызыл хоорайга хамаар-чур болганда ону Кызыл-а? азы 3 деп адаа кандыгы? — Бо талазы-биле эне-эрүүт, чоңум чүү дээр иогар? — Эзелес ТЕКИТТ. Кызыл хоорай, Чоокку Каз-Хем.

АГАРЫН СОЛУЗА

Домей аттарлыг черлер Тывада хөй. Азыраа ырак черлер-да ажырбас. Салгы-ымга таарымын домей аттарлыг Каз-Хемне мени дугурдуруп чорудар. Танымым киниге ужурамы бергеш: — Кайда чурттап тур силер? — деп айтырдым. — Каз-Хемде — деп билилдим. Ханын алдым. Та, Каз-Хем кокуунда, Каз-Хем суурда, та чоокку Каз-Хем чүе? Шаа мындыг чорукка хөй кижилер таварышканын билер мен. Ыңчангаш мээң хууда бодалым, бо черлер-нин адын согуруу чугула болуп турар. Каз-Хем суурун Хербите азы Кок-Тей деп аттарнын кайы-бирээни биле солуза чүд? Чоокку Каз-Хем Кызыл хоорайга хамаар-чур болганда ону Кызыл-а? азы 3 деп адаа кандыгы? — Бо талазы-биле эне-эрүүт, чоңум чүү дээр иогар? — Эзелес ТЕКИТТ. Кызыл хоорай, Чоокку Каз-Хем.

АГАРЫН СОЛУЗА

Домей аттарлыг черлер Тывада хөй. Азыраа ырак черлер-да ажырбас. Салгы-ымга таарымын домей аттарлыг Каз-Хемне мени дугурдуруп чорудар. Танымым киниге ужурамы бергеш: — Кайда чурттап тур силер? — деп айтырдым. — Каз-Хемде — деп билилдим. Ханын алдым. Та, Каз-Хем кокуунда, Каз-Хем суурда, та чоокку Каз-Хем чүе? Шаа мындыг чорукка хөй кижилер таварышканын билер мен. Ыңчангаш мээң хууда бодалым, бо черлер-нин адын согуруу чугула болуп турар. Каз-Хем суурун Хербите азы Кок-Тей деп аттарнын кайы-бирээни биле солуза чүд? Чоокку Каз-Хем Кызыл хоорайга хамаар-чур болганда ону Кызыл-а? азы 3 деп адаа кандыгы? — Бо талазы-биле эне-эрүүт, чоңум чүү дээр иогар? — Эзелес ТЕКИТТ. Кызыл хоорай, Чоокку Каз-Хем.

Тыва Республиканың күрүне албанының четчелеттинмээн күрүне албан-дужаалын четчелээриниң конкурзуун эрттирер дугайында

ДҮРҮМ

(Томчузу, Эгези 1-ги ардында).

Конкурсу эрттирер уезде канның албан-дужаалы өлөөрүнүн хамаарыга чокка, күрүне албан-хаакчы бо-дуңчу инциденттерин чокконура кижирээр эргелиг.

3. Күрүне албан-дужаалы четчелеттинмээн болза, күрү-не органыга конкурсу чарла-ар.

Конкурсу эрттирер дугайында дынаадыгы күрүне органының удурткучузу Тыва Республиканың Президентиниң чанында күрүне ал-банының айттырларының талазы-биле Чогуулалче чору-дар.

4. Конкурсу ийн уе-чала айып-биле эрттирер, Конкурсу ка киржир талазы-биле до-кументтерин хулаап алыр дугайында күрүне органының чаралыи Тыва Республиканың Президентиниң чанында күрүне албанының айттырларының талазы-биле Чогуулалче конкурсту бирги уе-чалакында парлап чарлаар. Ол чаралды хамаар-ышкан күрүне органының тургусканы парлаага органынча болган оске-даа парлаага органынча парлап туруп болур.

Четчелеттинмээн күрүне албан-дужаалын адын, четчелеттинмээн күрүне ал-бан-дужаалын өлөөрүн кү-зөөп хамааттыга хамааржыр негеддерин, а ол шыкша Тыва Республиканың күрүне албаны кылдырып негедде-байлааларын конкурсу кир-жир талазы-биле документти-лерин хулаап алыр дугайында чарлаага айттар.

5. Конкурсу киржирин күзөөп хамааты кижи дараа-ымда документтерин кү-рүне органына кирип келир: бо-дуңчу билдирешканы, каадрлар учедуун талазы-биле хулаап, фото-чуруу; кижиниң бо-дуң шынааган документ (конкурсу киржир уезе бо-дуң аккеп дужаар); профессионал эрге-биле, ажилга стажы болган мергезилли баштыктаан доку-менттер (күш-ажыл деңгее-ринден ушта бижиле, эрге-билдиниң дугайында, мергезил-дин бейтикс дугайында, эрте-ом адын тыксаан дугайында документтер, ук до-кументтерин нотаруска азы ажылдап турар чериниң каадрлар албан черине шы-зыктап турар ажурлар); хамааттыгы эт-хоренги байдалын дугайында кү-рүне үндүрү албанының тымыскан медээлериниң ду-гайында шынааган;

кадыкшылын дугайында өмчи түнелеткен күрүне ал-банын күсөлдүрүп ол кижиге моондалар арыгар-дын чогуун дугайында айт-тыр. Ол арыгардын далазын Федералдыг хоойлу-биле бадылаан. Хамааты кижиниң калыкшып байдалын дугайында өмчи түнелеткен ону хандырып турар өмчелге ал-бан чери ачаа тысыр;

Россия Федерациянын болган Тыва Республиканын хоойлулары-биле көрдүгөн оске-даа документиер.

Күрүне органының удур-тукчузуун адынга хамааты-нын кирип документтер ме-дээлерини шынааган Тыва Республиканын Хоойлу-зунга дүүштүр хынаар.

Күрүне албан-дужаал-ын талазы-биле албан-ку-зөөгелерин күсөдирине ха-дарааштыр хоойлууду кам-гарышты күрүне болган оске-даа хевирин чакытта-рып айткан медедери ко-оруну чуруму хамаатының (күрүне албан-хаакчынын) чопшээрешкенин уезуаар бо-дандырып доктааар.

Конкурсу киржирин кү-зөөп Тыва Республиканын күрүне албан-хаакчызы бил-дирешканы күрүне органы-ның удуртукчузу адынга кижирер. Конкурсу киржиге, келтирери алыр ар-ганыга күрүне органы ханды-дар.

Конкурсу киржирин кү-зөөп күрүне албан-хаакчызы-нын кирип документте-лериниң шынааган меде-дери документтериниң чопо-шээрешкенин уезуаар бо-дандырып доктааар.

6. Дараазында таварыл-галарда хамаатыны конкурсу кириштирбес:

ажылдап шыдааас азы ажылдаар шыаа кыйгаар-лым деп судуң күштүг бол-ган шиптири-биле хамаатыга хамаарыштыр хулаап кө-ргө-тен таварылгалар;

судуң күштүг болган шиптири-биле хамаатыга хулаап күрүне албан-ду-жаалын өлөөр эргезин ка-зыгын таварылгалар;

албан-дужаалды күсөдир-ине моондалар арыгар-барын эмгелге албан чери-нин баштыктаан түнелел бар таварылгалар;

күрүне албанының хула-а-гелерин күсөдир талазы-биле хоойлууду камгалаан кү-рү-ненин азы оске-даа чажерт-тары илерейлөөн медедери алырныга хамаарыштыр чуруму күсөдириниң ха-

маатының ойталаан таварыл-галарында;

күрүне албан-хаакчыны-нын чок төгөлдери (ада-не-ан, ашаа, кадайы, эр болган кыс акы-дунамалары, оол-лар, уруглары, а ол шыкша ашааның азы калааның акылары, кыс дунамалары, угбалары, ада-нелери, ажы-толу) хамаатыны өлөөр дээң күрүне албан-дужаалы-биле дөрт харылаалыг, чакырткан азы бот-отчеттуг болган та-варылгалар;

Россия Федерациянын хамааты эргезин чидиргенде, даштык күрүнең хамаа-тызы болганда, күрүне-лер арамын харылааларыга үндөлөткөн күрүне ал-баныга кирип болурунуң чылдактарында агыда, мындаг таварылгаларда;

орутталарының болган эт-хоренгиниң дугайында ме-дээлерин бөөрүндө ойталаан таварылгаларда;

7. Конкурсу киржириниң документтерин күрүне ор-ганыга оларын хулаап ал-ырың дугайында чарлаан хүден бир ай иштинде ду-жаар.

Документтерин бо Ду-румун 5-ки пунктузуна айттырган хулаап көр чыл-деп элден дараа азы долу эвес дужааган таварылгалар-ды күрүне органының удур-тукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг. Ху-лаап көр чылдаганнар чокка документтерин чопо-гуур уезинде дужаавааны азы долу эвеске дужааганы хамаатының конкурсу кир-жир документтерин хулаап ал-ызыга үндөсүн болуп бо-лур.

8. Конкурсу ийнги элчез-нин эрттирериниң хүнүгүн, үезиниң болган чериниң ду-гайында шиптирин күрүне органының удуртукчузу кон-курсу киржир күзөдүн иле-реткен хамаатыларын кири-ип келген медедериңиң шы-нын хынап көргөнүниң, а ол шыкша эргежок чу-гу-ла херек апарганда күрүне-нин болган хоойлу уезуаар камгалаар ужурулу оске-даа чажарт медедери алырныга чопшээрелди тургусканы-нын соонда хулаап алыр.

Россия Федерациянын Тыва Республиканын хоой-луларына болган оске-даа нормативтиг эрге-хоойлу ак-тыларына дүүштүр хамаа-тының күрүне албаныга ки-ринине шаптыктап турар байдалдарын хынаада үе-зинде тодараткан таварыл-

галар аана күрүне органының удуртукчузу конкурсу кир-жирине хулаап албанының дугайында бижимел хевирге дынаадыр.

9. Күрүне органының удуртукчузу конкурсу ийнги элчезиниң эгелээрине чедир бир неделаан эрте ону эрттирериниң хулаап үезиниң болган чериниң ду-гайында конкурсу киржир-инге чопшээрэн күрүне ал-бан-хаакчыларына болган хамаатыларга (моон бийи— кандидаттар) дынаадыр.

10. Бир эвес конкурсу эрттирериниң түнелелинде элчезинде конкурсу чар-лаалыгына күрүне албан-ду-жаалыга хамаарыштыр сал-дынып турар негеддерге тааржыр кандидат илерет-тинмээ болза, күрүне ор-ганының удуртукчузу да-нын конкурсу эрттирер ду-гайында шиптирин хулаап ал болур.

11. Тыва Республиканың Президентиниң чанында Күрүне албанының айттыр-ларының талазы-биле үнел-дөө күрүне органының удур-тукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг. Ху-лаап көр чылдаганнар чокка документтерин чопо-гуур уезинде дужаавааны азы долу эвеске дужааганы хамаатының конкурсу кир-жир документтерин хулаап ал-ызыга үндөсүн болуп бо-лур.

12. Документтер конкурсу эрттирер турар уе-де конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

Конкурсу-шенелден күрү-нениң конкурсу комиссиязы эрттирер болган ачаа чо-гуур күрүне албан-дужаа-лыга шенеле эрттирериниң бир болур. Конкурсу-шене-де күрүнең квалификация экзамени-биле доостур. Айттыган экзамени күрү-нениң конкурсу комиссиязы эрттирер, оң шиптирин кү-рүне албан-хаакчызыга чо-гуур квалификация разря-дын (класс аайы-биле эре-дунаалды, дипломаттыг ра-ганга) тысырыга үндөсүн болур.

Конкурсу эрттирер турар уеде кандидаттарын проф-фессионал болган амы-ху-да шынарларын үнелээриниң Россия Федерациянын федералдыг хоойлуларына, оң болган Тыва Респу-бликанын оске-даа норматив-тиг эрге-хоойлу актыларына чопошээр эвес аргаларын, оң иштинде беседалакыш-кын, анкеталаашкын, бөлүк-теп дискуссиялар эрттирер, күрүне албан-дужаалын аайы-биле албан-дужаал хү-лээлгелерин болган бүрүн эргезерин күсөдирине-биле холбанган айттырлар та-лазы-биле рефератарын би-бирини ажгалатканы болур.

Кандидаттын айттыган шынарларын үнелер көр-дөө конкурсу (күрүне конкурсу) комиссиязы күрүне албан-дужаалыга хамаарыштыр чогуур квалификация негед-дерин болган албан-дужаал саавырларының негед-дерин удуртукчу болураар.

14. Конкурсу (күрүне конкурсу) комиссиязының ху-ралын, бир эвес оң кеңи-гүннеринин составын үш-түз ийн кезин олжуржуп турар болза, күштүг деп са-наар. Конкурсу эрттирериниң

байдалдарын барымдалап турган, дондадыр.

2. Тыва Республиканың күрүне албан-дужаал саавыр-ларын албан-дужаал хулаа-птын (албан-дужаал хулаа-птын) конкурсу эрттирериниң үндөсүнү күрүне албанының удуниниң күрүне албанының талазы-биле үнелдөө күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

3. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

4. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

5. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

6. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

7. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

8. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

9. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

10. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

11. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

12. Хоойлу элчезинде күрү-не албан-хаакчызы билди-решканы күрүне органының удуртукчузу конкурсу киржириниң документтерин хулаап ал-ырың хулаап аларың оскере-тинер болур эргелиг.

күрүне албан-дужаалга тому-лар азы хосаар дугайында шиптирин хулаап ал турар күрүне органының удур-тукчузу бадылаар. Күрүне-нин кол болган дээди албан-дужаалдарын элчезерине кон-курсу эрттирер турар уеде күрүнең конкурсу комиссиязының составын Тыва Респу-бликаның Президентиниң чанында Күрүне албанының айттырларының талазы-биле чопул-биле ду-гуржур.

13. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

14. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

15. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

16. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

17. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

18. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

19. Конкурсу эрттирер турар уеде конкурсу комиссиязы кан-дидаттарын оларын кирип келген эртериниң дугайында, күрүне албаны болган оске-даа күш-ажылыг азы чопо-шээрелди тургусканы дугайында документтериниң үндөсүнине үнел-дөө.

20. Конкурсу эрттирериниң талазы-биле айттыр-лары чогуур күрүне органы азы суд чери сайгыры көөр.

21. Конкурсу эрттирериниң талазы-биле айттыр-лары чогуур күрүне органы азы суд чери сайгыры көөр.

22. Конкурсу эрттирериниң талазы-биле айттыр-лары чогуур күрүне органы азы суд чери сайгыры көөр.

23. Конкурсу эрттирериниң талазы-биле айттыр-лары чогуур күрүне органы азы суд чери сайгыры көөр.

Чарлалдар бюрозу

КЫЗЫЛДЫН ЧУРТТАКЧЫЛАРЫНГА ДЫНААДЫГ

Кызылдын чылыдылга төвүнге септелге ажылдарын изиг бустун кол хоолайыга болган изиг суг дамчыдар хоолайыг кылдыры-биле холбаштыр изиг суг хандырылганын 1997 чылдын июль 28-тен август 14-ке чедир соксаларын чөлшээрэр дугайында протокол шиптирин Тыва Республиканың Чазаа бо чылдын июль 8-те хулаап алган.

АФГАН ДАИЫНЧЫЛАРЫН ЧОННУН КИЧЭАНГЕЙИНГЕ!

Бо чылдын июль 19-та Улуг-Хем кожунунун Арыг-Бажи сууга афган дайынын киржикчи Радийон Хүргүл-оолун чырык адынга тураскааткан БЫРЫ КОНКУРУЗУ болуп эртерин чарлап тур.

ПРОГРАММАДА:

1. Бры мөрейге:
 - a) Афган дайынын дугайында бры;
 - b) Төрөөн чурт дугайында;
 - c) бо-дуңчу күзели-биле.
 Киржикчилер ырларын гитара азы баян-биле үдээр.
2. Тыва хүреш.
3. Концерт, танцы.

Удуртукчуларын болган күзөдиг бүгү чонну мөөрөйге чаладысы.

Арыг-Бажи суму чагыргазы, Афган кожуннар болузу, Р. Хүргүл-оолдун дөргүл-торелди, эш-өөрү.

ДООЗУКЧУЛАРГА, БАШКЫЛАРГА

Чөөн-Хемчиктин Чыргакы ортумак школазын 1987 чылда дооскан эш-өөрүстү, башкыларыныс-ты бо чылдын июль 26-да төрөп суурунга кел-ринче чалап тур биc.

Дадылары — 100 муң рубль.

«ТЫВАКОМПЛЕКТ» ДАРААЗЫНДА ЧУУЛДЕРНИ КЫЗЫЛДА СКЛАДТАН САДЫП ТУРАР:

- долгалдыр кемчөөлү 57-ден 219 мм чедир суг чайдыр коолайлар,
- суг болган газ дамчылар 15-тен 273 мм чедир кемчөөлү коолай,
- наалап кылган 25-тен 100 мм чедир кемчөөлүг ту-душтурар ыргак херекселдер,
- 15-тен 55 мм чедир кемчөөлүг тудуштурар муфта деп херекселдер,
- 50-ден 250 мм кемчөөлүг тырткыштыр,
- 0,65—20 мм талга кал демилер,
- чылыдылга радиаторлары, 7 секциялыг шойлар,
- МР-3 маркалыг 3 болган 4 мм чөөн капналга электротлары,
- иязы-буру өңүг тузу будуктары,
- иязы-буру парашюттер,
- хырба хевирлиг шил,
- отка бижыг куйбулар,
- аягы-агы кемчөөлүг кадалгал, шоптулар болган оон-даа оске.

Адрес: Кызыл хоорай, Ленин кудумчузу, бажым 85—18. Телефонны: 3-04-92, 3-08-17.

Өңү чок чаа телевизор садып турар. 3-74-20.

Оң таламы эрикте подалдыг гараж садып турар. 3-41-16, 3-27-52.

Шуурмак суму чагыргазы, араг ажил-агынын коллектив Тес-Хемде «Сайган-Хем» араг ажил-агынын удуртукчузу, күш-ажылыг хоочуну Шымаа Билдирөөч МАЖААНЫН 56 харлап чораш, аар апаранын соонда, 1997 чылдын июль 12-ле электен мечени дынаатышаан, оң ө-бүлө-зинге, дөргүл-торелдеринге, эш-өөрүнге ханы кажымдады илергейлеп тур.

Суд залындан

«СУД КЕЛДИ, ТУРУҢАР!»

Тыва Республиканың Дээди судунуң Кеэмече херекте-ринин талазы-биле суд коллегиянын хуралы 1997 чыл-дын июль 14-те Кызыл хоорайда эгелээп болган угул-чүлөп турар. Судтуң составы: даргаллаа ТР-нин Дээди судунуң кеңигү Х. Г. Файзуллин, улус төлөөлекчиси З. М. Лапка, Л. Т. Федорова.

Судтун секретары И. Ю. Проскура, күрүне алааш-канын дегизик прокурор юстициянын чөвүлөөчү М. Х. Намытты, Х. А. Габдрахманов, Г. Н. Ооржак олар суд чо-рудулганында киржип турар.

Сукпак суурун чогууда автомашиналарга кыра-чаар материалдар кудуп бээр станцияга лежурныйлап турган Кызыл хоорайнын ишти херектер эргелелинги ведомстволан даншаар камгалап батальонунун шагала-зы Юрий Михайлович Ви-жининов, оператор Анд-рей Алексеевич Михайлович-коу 1996 чылдын октябр 26-нын дунезинде билдирмеси кижилер араатансыг езу-биле өлүргөн, шагдааның 16 окуртүг пистолет боозун, опе-раториң «ВАЗ-2105» мар-калыг автомашиназын, 700 муң хире рубльди үпел ал-ган баган.

Эгезинде ужуру билди-мес, мунга болган лэргене-чи дэрини үгүдөдүшкенин илеретер талазы-биле ТР-нин прокурору болган Алексей Шайдуку сулуп аге-лээп болган харын бо суд чо-рудулганы дуну, июль 16-да база үргүлчүлө. Кога-раанырың болган херечи-лерин өчүктери тус-тузун килдизиниң начальниги, ю-стициянын чөвүлөөчү П. М. Судеринини, Тыва Республи-

Тыва Республиканың Күрүне албанының албан-дужааларынын талазы-биле мергежил бедидер негеддериниң дугайында

Тыва РЕСПУБЛИКАНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН ЧАРЛЫ

Тыва Республиканың кү-рүне албан-хаакчыларының профессионалдыг бедик дең-гелин хандыраар, «Россия Фе-дерациянын күрүне албаны-ның үндөсүнүн дугайында» Федералдыг хоойлу-га, «Күрүне албанының дугайында» Тыва Респуб-ликаның Хоойлузуна дүүш-түр Тыва Республиканын кү-рүне албанының күрүне ал-бан-дужаалдарынын талазы-биле мергежил бедидер не-геддериниң чандыс аай бо-

лурун чедип алыр сорулга-биле доктадырып болза:

1. Тыва Республиканың күрүне албанының күрүне албан-дужаалдарынын тала-зы-биле (оон ийн) күрүне албан-дужаалдары деп аадыр-ган ажилга азынча чарла-ган эртеме дунжулазыга хама-арыштыр мергежил бедидер-нин дараазында негедделе-рин доктаадыр:

күрүнеңиң дээди албан-ду-жаалдары — кол күрүне ал-бан-дужаалдарына күрүне

албанының стажы ийн чыл-дан эвээш эвес азы тускай эртеринин аайы-биле ажыл стажы беш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң кол албан-ду-жаалдары — күрүнеңиң баш-карыкчы албан-дужаалдарына күрүне албанының стажы ийн чылдан эвээш эвес азы тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң башкарыкчы албан-дужаалдары — күрү-неңиң улуг албан-дужаалда-рына күрүне албанының стажы ийн чылдан эвээш эвес азы тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң улуг албан-ду-жаалдары — тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң улуг албан-ду-жаалдары — тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң улуг албан-ду-жаалдары — тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң улуг албан-ду-жаалдары — тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

күрүнеңиң улуг албан-ду-жаалдары — тускай эртериниң аайы-биле ажыл стажы үш чылдан эвээш эвес;

үш чылдан эвээш эвес бо-лур;

күрүнеңиң биче албан-ду-жаалдары — стажка негед-делер турбас.

Айттыган билдиг-мергезил негеддерлерин бо Чар-лык күштүг болуп эгелээп сөөлүңа, күрүне албан-хаак-чыларынын э

